

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5To/3/2017
Identifikačné číslo spisu: 9512100054
Dátum vydania rozhodnutia: 07.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:9512100054.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obžalovaného Ing. D. F. pre trestný čin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. v znení účinnom do 31. augusta 1999 a iné, na verejnom zasadnutí 7. decembra 2017 v Bratislave o odvolaní obžalovaného Ing. D. F. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 3. marca 2017, sp. zn. BB-3T/14/2012, rozhodol

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného Ing. D. F. sa z a m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, z 3. marca 2017, sp. zn. BB-3T/14/2012, bol obžalovaný Ing. D. F. uznaný za vinného z pokusu trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 8 ods. 1 k § 255 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom pred 27. januárom 1999 na tom skutkovom základe, že

po predchádzajúcej vzájomnej dohode s Ing. P. L., riaditeľom vtedajšieho štátneho podniku Q., so sídlom V. (ďalej len „Q.“), zomrelým dňa XX. januára XXXX a ďalšími osobami o následne popísanom postupe, ako finančný riaditeľ Q., Ing. F. za Q. na strane kupujúceho a J. I., predseda predstavenstva Sezoos Group, a.s., so sídlom vo Vsetíne, Česká republika (ďalej len „SG“), za SG na strane predávajúceho podpísali listinu datovanú 29. septembra 1998 nazvanú ako zmluva o kúpe technologického zariadenia v celkovej hodnote 350 mil. Kč, a v opačnej pozícii, teda J. I. za SG ako kupujúceho a D. F. za Q. ako predávajúceho podpísali listinu datovanú 29. septembra 1998 nazvanú ako zmluva o uzavretí budúcej zmluvy o prevode cenných papierov vo firme Slovnaft, a.s., v hodnote akcií 350 miliónov Kč, a súčasne aj podpísali dodatky k predmetným zmluvám, ktorými bolo dohodnuté odstúpenie od nich, a síce s vyznačeným dátumom 12. novembra 1998 k zmluve o kúpe technologického zariadenia a s dátumom 1. decembra 1998 k zmluve o uzavretí budúcej zmluvy o prevode cenných papierov, pričom v zmluve o kúpe technologického zariadenia boli ako zábezpeka do zaplatenia kúpnej ceny označené vlastné zmenky Q. v počte 5 kusov, ktoré mali byť podľa dodatku k

zmluve o kúpe technologického zariadenia vrátené Q., tieto zmenky boli v Bratislave, v sídle Q., Ing. P. L. ako vtedajším riaditeľom Q. s dátumom 28.9.1998 podpísané pred notárkou, bez vyplnenia dátumu splatnosti a bez rekta doložky a vystavené v mene Q. na rad spoločnosti SG, každá v hodnote 70 miliónov Kč, a to v rozpore s § 2 ods. 1, § 6 ods. 1, § 19 ods. 3 a § 21 zák. č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku vo vtedy účinnom znení, vystavené zmenky neboli vôbec zanesené do účtovnej evidencie Q. a tieto zmenky dňa 29. septembra 1998 v budove Q. prevzal od Ing. D. F. po podpísaní preberacieho protokolu Ing. P. L. zástupca banky R. banka, a.s., so sídlom v Ostrave, Česká republika (ďalej len „UB“) E. N., do úschovy a následne s dátumom 6. októbra 1998 a miestom podpisu Vsetín, Česká republika, J. I. ako zástupca SG predmetné zmenky indosoval rubopisom na UB a podpísal s UB, zastúpenej Ing. D. V. a Ing. P. B., listinu nazvanú ako zmluva o podmienkach prevodu zmenky, podľa znenia ktorej dotknuté zmenky SG previedla na UB za peňažnú sumu vo výške 324 204 712,30 Kč, ktorá bola vyplatená dňa 7.10.1998 na účet SG, vedený v UB, číslo XXXXXXXXXXX/XXXX, a toto konanie vo vyššie popísanom súhrne bolo podkladom pre následné predloženie zmeniek zo strany UB na preplatenie Q. v celej hodnote, na ktorú boli vystavené, teda 350 miliónov Kč, pričom Q. oproti požadovanej sume neobdržal žiadne protiplnenie a preplatením zmeniek by mu bola spôsobená škoda vo výške 440 300 000 SK (14 615 282,5 €), avšak k úhrade tejto sumy zo strany Q. nedošlo.

Za to mu uložil podľa § 255 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom pred 27. januárom 1999 trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) mesiacov a 24 (dvadsaťštyri) dní, pričom podľa § 39a ods. 2 písm. a/ vyššie uvedeného Trestného zákona ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny. Zároveň mu podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 toho istého Trestného zákona uložil trest zákazu činnosti, spočívajúci v zákaze podnikat', pôsobiť ako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je podnikanie, alebo vykonávať z iného právneho dôvodu pôsobnosť takého orgánu, a to v trvaní 2 (dva) roky.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie obžalovaný Ing. D. F..

V jeho písomnom odôvodnení v podstate v plnom rozsahu zotrval na svojej doterajšej obhajobnej argumentácii založenej na tvrdení, že predmetné zmluvy podpisoval na základe plnej moci od generálneho riaditeľa Ing. L., ktorému ako jedinému bolo známe kauzálne pozadie zmlúv a 5 ks zmeniek. Podľa jeho názoru jedine Ing. L. ako štatutárny zástupca Q. niesol plnú zodpovednosť za hospodárnosť pri nakladaní s majetkom v správe podniku. Naďalej zotrval na závere, že v posudzovanej trestnej veci nenesie žiadnu trestnú zodpovednosť za dohody a ďalšiu činnosť, ktoré boli dojednané bez jeho vedomia.

Z týchto dôvodov sa podaným odvolaním domáhal zrušenia napadnutého rozsudku a oslobodenia spod obžaloby, keďže nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný Ing. D. F..

Najvyšší súd pri rozhodovaní o podanom odvolaní (§ 315 veta druhá), keďže nezamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, ani nezrušil rozsudok podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúmal na základe podaného odvolania zákonnosť a odôvodnenosť odvolaním napadnutých výrokov rozsudku (teda všetkých jeho výrokov) ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1. Takýmto postupom potom dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného Ing. D. F. nie je dôvodné.

Odvolací senát 5T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky úvodom považuje za potrebné uviesť krátky faktografický exkurz tejto trestnej veci.

Na obžalovaného Ing. D. F. bola v tejto veci podaná obžaloba (sp. zn. 2 Kv 39/01) po prvýkrát 29. novembra 2002 na Krajský súd v Bratislave pre skutok právne kvalifikovaný pod bodmi 1 a 2 ako pokračujúci trestný čin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, 4 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999.

Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 17. júna 2004, sp. zn. 1T 28/02, bol obžalovaný Ing. D. F. uznaný za vinného z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, 5 Tr. zák. Za to mu podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradil do II. (druhej) nápravno výchovnej skupiny. Zároveň mu podľa § 53 ods. 1 Tr. zák. uložil aj peňažný trest vo výmere 2.000.000,- Sk (dva milióny) a podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. pre prípad úmyselného zmarenia jeho výkonu náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 25. septembra 2007, sp. zn. 2 To 46/2004, podľa § 258 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/ Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 zrušil vyššie uvedený rozsudok v celom rozsahu a podľa § 260 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 vec vrátil prokurátorovi na došetrenie.

Po druhýkrát bola obžaloba (sp. zn. VII/1 Gv 51/08) na obžalovaného Ing. D. F. podaná 25. apríla 2012 na Špecializovaný trestný súd v Pezinku pre dva skutky právne kvalifikované v bode 1) ako trestný čin podvodu spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, 4 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999 a v bode 2) ako trestný čin sprenevery spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 248 ods. 1, 4 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999.

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo 17. januára 2013, sp. zn. BB-3T/14/2012, bol obžalovaný Ing. D. F. uznaný za vinného (skutok pod bodom 1 obžaloby) z trestného činu skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 125 ods. 1, 3 Tr. zák. účinného do 27. januára 1999. Za to mu uložil podľa § 125 ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a 2 (dva) mesiace, na výkon ktorého ho podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny. Zároveň mu podľa §§ 49 ods. 1 a 50 ods. 1 Tr. zák. uložil trest zákazu činnosti spočívajúcej v zákaze podnikat', pôsobiť ako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je podnikanie, alebo vykonávať z iného právneho dôvodu pôsobnosť takého orgánu v trvaní 7 (sedem) rokov.

Naproti tomu Špecializovaný trestný súd v Pezinku podľa § 285 písm. b/ Tr. por. obžalovaného Ing. D. F. pre skutok pod bodom 2) obžaloby právne kvalifikovaný ako trestný čin sprenevery spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 248 ods. 1, 4 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999 oslobodil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 19. novembra 2013, sp. zn. 2 To 4/2013, podľa § 321 ods. 1 písm. b/, c/, d/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v odsudzujúcej časti vo výroku o vine a treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obžalovaného Ing. D. F. za vinného z pokusu trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 8 ods. 1 k § 255 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom pred 27. januárom 1999 na tom skutkovom základe, že

po predchádzajúcej vzájomnej dohode s Ing. P. L., riaditeľom vtedajšieho štátneho podniku Q., so sídlom v B. (ďalej len „Q.“), zomrelým dňa XX. januára XXXX a ďalšími osobami o následne popísanom postupe, ako finančný riaditeľ Q., Ing. F. za Q. na strane kupujúceho a J. I., predseda predstavenstva Sezooz Group, a.s., so sídlom vo Vsetíne, Česká republika (ďalej len „SG“), za SG na strane predávajúceho podpísali listinu datovanú 29. septembra 1998 nazvanú ako zmluva o kúpe technologického zariadenia v celkovej hodnote 350 mil. Kč, a v opačnej pozícii, teda J. I. za SG ako kupujúceho a D. F. za Q. ako predávajúceho podpísali listinu datovanú 29. septembra 1998 nazvanú ako zmluva o uzavretí budúcej zmluvy o prevode cenných papierov vo firme Slovnaft, a.s., v hodnote akcií 350 miliónov Kč, a súčasne aj podpísali dodatky k predmetným zmluvám, ktorými bolo dohodnuté odstúpenie od nich, a síce s vyznačeným dátumom 12. novembra 1998 k zmluve o kúpe technologického zariadenia a s dátumom 1. decembra 1998 k zmluve o uzavretí budúcej zmluvy o prevode cenných papierov, pričom v zmluve o kúpe technologického zariadenia boli ako zábezpeka do zaplatenia kúpnej ceny označené vlastné zmenky Q. v počte 5 kusov, ktoré mali byť podľa dodatku k zmluve o kúpe technologického zariadenia vrátené Q., tieto zmenky boli v Bratislave, v sídle Q., Ing. P. L. ako vtedajším riaditeľom Q. s dátumom 28.9.1998 podpísané pred notárkou, bez vyplnenia dátumu

splatnosti a bez rekta doložky a vystavené v mene Q. na rad spoločnosti SG, každá v hodnote 70 miliónov Kč, a to v rozpore s § 2 ods. 1, § 6 ods. 1, § 19 ods. 3 a § 21 zák. č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku vo vtedy účinnom znení, vystavené zmenky neboli vôbec zanesené do účtovnej evidencie Q. a tieto zmenky dňa 29. septembra 1998 v budove Q. prevzal od Ing. D. F. po podpísaní preberacieho protokolu Ing. P. L. zástupca banky R. banka, a.s., so sídlom v Ostrave, Česká republika (ďalej len „UB“) E. N., do úschovy a následne s dátumom 6. októbra 1998 a miestom podpisu Vsetín, Česká republika, J. I. ako zástupca SG predmetné zmenky indosoval rubopisom na UB a podpísal s UB, zastúpenej Ing. D. V. a Ing. P. B., listinu nazvanú ako zmluva o podmienkach prevodu zmenky, podľa znenia ktorej dotknuté zmenky SG previedla na UB za peňažnú sumu vo výške 324 204 712,30 Kč, ktorá bola vyplatená dňa 7.10.1998 na účet SG, vedený v UB, číslo XXXXXXXXXXX/XXXX, a toto konanie vo vyššie popísanom súhrne bolo podkladom pre následné predloženie zmeniek zo strany UB na preplatenie Q. v celej hodnote, na ktorú boli vystavené, teda 350 miliónov Kč, pričom Q. oproti požadovanej sume neobdržal žiadne protiplnenie a preplatením zmeniek by mu bola spôsobená škoda vo výške 440 300 000 SK (14 615 282,5 €), avšak k úhrade tejto sumy zo strany Q. nedošlo.

Za to mu uložil podľa § 255 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom pred 27. januárom 1999 trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) a 2 (dva) mesiace, na výkon ktorého ho podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny. Zároveň mu podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 toho istého Trestného zákona uložil trest zákazu činnosti, spočívajúci v zákaze podnikateľ, pôsobiť ako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je podnikanie, alebo vykonávať z iného právneho dôvodu pôsobnosť takého orgánu, a to v trvaní 7 (sedem) rokov.

Z odôvodnenia vyššie uvedeného rozsudku senátu 2T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky odvolací senát 5T považuje za potrebné poukázať na tieto závery (ide o doslovnú citáciu):

Ako vyplýva z popisu skutku v tomto rozsudku, účtovné nepodchytenie vydania zmeniek je neoddeliteľne späté so širším rozsahom protiprávneho konania obžalovaného a ďalších osôb, ktoré smerovalo ku spôsobeniu škody Q..

Ide o porušenie zásad, neoddeliteľne spojených s pojmom podnikania (Q. samostatne prevádzkuje podnikateľskú činnosť - § 2 ods. 1 zákona číslo 111/1990 Zb. o štátnom podniku - ďalej len zákon o štátnom podniku), hospodárenia s majetkom (podnik hospodári so zverenými a nadobudnutými vecami a majetkovými právami - § 6 ods. 1 tohto zákona), respektíve hospodárnosti pri nakladaní s majetkom (§ 19 ods. 3 označeného zákona). Rovnako bola zatajením vystavenia a odovzdania tretej osobe (UB) vystavených zmeniek, vylúčená pôsobnosť dozornej rady Q. kontrolovať údaje v účtovných knihách, ako aj ďalších dokladoch v zmysle § 21 ods. 1 písm. f/ zákona o štátnom podniku.

Nezodpovedá uvedeným ustanoveniam stav uzavretia fiktívnych zmlúv, ktorými sa len predstierali obchodné vzťahy s obsahom dodávky technologických zariadení zo strany SG voči Q. a budúci prevod akcií inej spoločnosti (Slovnaft) zo strany Q. na SG, k tomuto predstieraniu došlo na účel vystavenia zmeniek ako garancie splnenia záväzku Q., teda do zaplatenia kúpnej ceny za technologické zariadenia, pričom predstierané vzťahy boli vopred zmluvne (dodatkami k základným zmluvám) negované odstúpením od zmluvy. Vystavené zmenky však boli napriek týmto okolnostiam cestou obžalovaného odovzdané tretej osobe (UB) a zároveň zo strany pôvodného zmenkového veriteľa (SG) indosované rubopisom aj osobitne zmluvne prevedené na UB za odplatu (324 204 712,30 Kč), a to odplatu nižšiu než nominálna hodnota zmeniek (350 000 000 Kč), čo zakladá zisk nadobúdateľa zmenky - nového zmenkového veriteľa (UB). K týmto úkonom totiž došlo bez toho, aby Q. ako zmenkový dlžník dostal za plnenie, ktoré od neho nevyhnutne na základe zmeniek bude požadované, akúkoľvek protihodnotu. Následné finančné transfery, ktorých sa týkajú dohody o vzájomnom finančnom vysporiadaní pri skutku v bode 2/ sa odohrali, respektíve mali odohrať (platba 4 mil. USD) výlučne medzi Q. a SG (respektíve voči tretím osobám mimo UG) a nijako nemohli zmenšiť dotknutými zmenkami deklarovaný záväzok Q. voči UB. Preto ich nemožno so získaním prostriedkov od UB pre SG spájať ako úverovú aktivitu, vykonanú pre Q.. Keďže nákup akcií, údajne pre Q. (akcií Chemapol Group, a.s.) je potrebné považovať za svojvoľný krok zo strany J. I., zameraný na získanie ďalších prostriedkov od Q. (ako je uvedené

ďalej), výsledný stav (aj po uzavretí uvedených zmlúv o finančnom vysporiadaní z 3. a 4. decembra 1998, v rozsahu nimi pokrytých, resp. predpokladaných následných finančných vzťahov ako vzťahov navzájom ekvivalentných) bol, respektíve na základe vykonaných úkonov mal byť, nasledovný:

Závazky medzi SG a UB sú vysporiadané prevodom zmenky na UB a platbou 324 204 712, 30 Kč zo strany UB voči SG.

Závazky medzi SG a Q. sú vysporiadané na základe zmlúv podpísaných obžalovaným a J. I., pričom zároveň platí, že vysporiadanie (alebo nevysporiadanie) záväzkov medzi SG a Q. nemá žiaden vplyv na dlh Q. voči UB. Rovnako platí, že Q. neobdržal žiaden tovar alebo službu, ktorá by ešte mala byť uhradená.

Oproti tomu, záväzky medzi Q. a UB vysporiadané nie sú a Q. má ako zmenkový dlžník zaplatiť voči UB 350 000 000 Kč bez akéhokoľvek protiplnenia.

Od toho sa potom odvíja aj občianskoprávna neplatnosť všetkých dotknutých úkonov, ktorá je popísaná i v odôvodnení napadnutého rozsudku. Ide o právne úkony absolútne neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), a to nielen pre odporovanie obsahu a účelu týchto zákonov zákonu o štátnom podniku (rovnako, z hľadiska účtovnej evidencie aj zákonu č. 563/1991 Zb. o účtovníctve), ale vzhľadom na výsledky trestného konania a vo vzájomnej právnej nadväznosti aj Trestnému zákonu, a to v ďalej uvedených kvalifikačných súvislostiach. V protiprávnosti konania je tu obsiahnuté i obchádzanie zákona, ku ktorému došlo fingovaním právneho titulu pre podniknuté kroky, smerujúce k bezdôvodnému plneniu za strany Q. na základe zmeniek, ktoré mali toto plnenie pre UB zabezpečiť, a to bez ohľadu na okolnosť, že peňažné prostriedky boli touto bankou poskytnuté firme SG. Naposledy uvedená spoločnosť teda získala príslušnú majetkovú hodnotu bez svojho protiplnenia, a takto ju mala neoprávnene získať na úkor Q.. Simuláciou právnych úkonov však nebol zakrytý iný právny úkon, ale protiprávne konanie, ktoré má aj charakter trestného činu. Prijatím plnenia zo strany Q. by teda došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 2 OZ, a to prijatím plnenia z neplatného právneho úkonu, resp. prijatím plnenia z nepoctivých zdrojov.

Od tejto otázky je potrebné odlišiť otázku ochrany zmenkového veriteľa, ktorý je nasledujúcim majiteľom zmenky, v zmysle § 17 Zmenkového a šekového zákona (zák. č. 191/1950 Zb.), ktorá súvisí s dobromyseľnosťou pri nadobúdaní zmenky, aj keď tieto otázky, zároveň aj s otázkou trestnoprávnej zodpovednosti, spolu súvisia. Uvedenú otázku súd v trestnom konaní nemôže riešiť ako meritórnu, v určitých súvislostiach ju však pri rozhodovaní o vine musí riešiť ako predbežnú otázku, a to bez viazanosti iným rozhodnutím v zmysle § 7 ods. 1 Trestného poriadku (ktoré v tejto veci doposiaľ ani nebolo právoplatne vydané). Tu dospel k záveru, že osoby konajúce za UB pri krokoch súvisiacich s odkúpením zmenky, a to v súčinnosti s obžalovaným a R. I. (N., V., L.), pri tomto konaní disponovali vedomosťou o skutočnom účele súhrnu úkonov, predchádzajúcich vystaveniu zmeniek a nasledujúcich po ňom, vrátane vytvárania vecne nepodloženého záväzku pre Q.. Okolnosť, že túto otázku považovali zo svojho hľadiska za irelevantnú je podmienená presvedčením, že zakúpené zmenky vzhľadom na svoju právnu povahu dostatočne zabezpečujú návratnosť vložených prostriedkov a predpokladaný zisk.

Ako je uvedené vo vyjadrení Českej národnej banky, z okolnosti, že zmenky ani zmluva o ich prevode uzavretá medzi SG a UB neobsahuje doložku „bez postihu“, vyplýva, že dotknutá operácia odkupu zmeniek nemá charakter tzv. finančného forfaitingu, ale eskontného úveru, pri ktorom banka úveruje svojmu klientovi (UB) pohľadávku, v tomto prípade pohľadávku voči Q. na základe obchodnej zmluvy. V účtovníctve banky je operácia vedená ako „krátkodobé úvery klientom na obchodné pohľadávky“. Tomu zodpovedá i údaj v zmluve o prevode zmenky, podľa ktorého klient (SG) je povinný zasielať banke konkrétne výsledky hospodárenia vystaviteľa zmenky, ale aj svoje, a to až do úplnej úhrady zmenkovej čiastky (bod IV zmluvy).

Z uvedeného vyplýva vedomosť (personálne sprostredkovaná) UB o obchodnom vzťahu, ktorý bol formálne deklarovaný medzi SG a Q., čomu zodpovedá i poskytnutie eskontného úveru. Takému

bankovému produktu potom mali zodpovedať i ďalšie náležitosti zmluvy o prevode zmenky a postupu v (reálne nastalom) prípade nezaplatenia zmenky, zodpovedajúce úverovému charakteru bankovej operácie a „postihu“ klienta, čerpajúceho eskontný úver (príslušné náležitosti a postupy vyplývajú z článku 3-Nákup (eskont) obchodných zmeniek UB, časti 2 - Zásady a podmienky realizácie zmenkových obchodov a časti 5-Postup pri nezaplatení zmenky Pracovného predpisu UB č. 15/1998, vydaného 1. apríla 1998 a poskytnutého zo strany UB na účely trestného konania na základe dožiadania).

Dotknutá zmluva bola však uzavretá, napriek vyššie uvedeným údajom (aj tým, ktoré sú súčasťou jej obsahu) ako zmluva, z ktorej vyplýva len právo banky predložiť zmenky na preplatenie vystaviteľovi (Q.) 25. marca 1999, s možným posunutím termínu predloženia zmeniek na preplatenie, avšak bez akéhokoľvek záväzku klienta (SG) na úhradu záväzku v prípade neposkytnutia plnenia zmenkovým dlžníkom.

Z uvedeného je zrejmé, že osoby konajúce za UB pri nadobúdaní zmenky nepočítali napriek charakteru bankovej operácie ako úveru na zabezpečenie pohľadávky klienta - dodávateľa z obchodnej zmluvy s tým, aby sa klient na splatení úveru podieľal, a naopak, smerovali výlučne k plneniu Q.. Taký zámer zodpovedá fiktívnemu uzavretiu zmlúv medzi Q. a SG a ich súčasnému vypovedaniu, teda zrušeniu záväzku SG na vecné plnenie voči Q., zároveň však dokladovému pretrvaniu záväzku Q. voči novému majiteľovi zmeniek. Uvedené konanie je vedomým konaním na škodu osoby, ktorá je vystaviteľom zmeniek, pričom vedomostná zložka nie je prvkom zavinenia len vo forme priameho alebo nepriameho úmyslu (ktorý je predpokladom trestnoprávnej zodpovednosti pri úmyselných trestných činoch), ale aj vo forme vedomej nedbanlivosti, pri ktorej konajúce osoba vie, že môže relevantný následok (škodu) spôsobiť, ale bez primeraných dôvodov sa spolieha, že sa tak nestane.

Úmysel smerujúci k spôsobeniu škody Q. je však jednoznačne potrebné konštatovať u osôb konajúcich pri dotknutých úkonoch za Q. a SG. Je evidentný z okolností už uvedeného vytvárania a súčasného rušenia zmluvných vzťahov na proklamovaný, ale v skutočnosti neexistujúci obchodný účel (dodávka technologického zariadenia, budúci prevod akcií), pričom súčasťou fiktívneho vytvorenia týchto vzťahov bolo aj vystavenie zmeniek ako garancie zaplatenia kúpnej ceny technologických zariadení. Napriek tomu, že tieto vzťahy boli súčasne dokladovo negované, zmenky neboli vrátené vystaviteľovi, ale boli, a to už hneď po ich vystavení, obžalovaným odovzdané tretej osobe nezúčastnenej na umelo konštruovanom obchodnom vzťahu technologickej dodávky (N. za UB), čo umožnilo ich následnú indosáciu a zmluvný prevod R. I. na tento subjekt. Nešlo pritom o kroky, ktoré mali vyvolať ujmu na strane UB. Oproti prostriedkom získaným SG v hodnote finančných prostriedkov poukázaných zo strany UB, mala zostať nedotknutá povinnosť Q. plniť na základe predmetných zmeniek, istená práve špecifikom zmenky a právnej absencii jej viazanosti na kauzálne pozadie jej vystavenia, resp. na zmenkou deklarovanú povinnosť dlžníka (Q.) z obchodného vzťahu (v skutočnosti neexistujúceho a už formálne založeného a súčasne zrušeného).

Tým je potrebné dospieť aj ku identifikácii trestnoprávnej zodpovednosti konkrétnych osôb, z hľadiska meritórneho rozhodnutia v predmetnej veci podmienenej možnosťou viesť proti takej osobe trestné stíhanie a obžalovacou zásadou, teda postavením dotknutej osoby žalujúcim prokurátorom pred súd. Taká zodpovednosť je predovšetkým daná, resp. by mohla byť (nebyť úmrtia tejto osoby) vyvedená voči Ing. P. L., ktorý ako štatutárny orgán Q. zmenky podpísal a umožnil na základe predchádzajúcej dohody ďalšie nakladanie s nimi obžalovanému a R. I..

Je pritom možné, že v závislosti od zotrvania menovaného vo funkcii riaditeľa Q. počítal aj s alternatívou preplatenia hodnoty zmeniek bez toho, aby došlo k jej súdному vymáhaniu, resp. vôbec k odtajeniu vystavenia zmeniek, a to na základe krytia takej úhrady ďalšími fiktívnymi úkonmi a im zodpovedajúcimi finančnými operáciami. Uvedená závislosť je determinovaná politicko - historickými súvislosťami, ktoré majú prostredníctvom príslušného právneho mechanizmu vplyv aj na obsadzovanie funkcií v štátom založených, resp. majetkovo ovládaných podnikateľských subjektoch (v prípade Q. ide o menovanie a odvolávanie riaditeľa ministrom hospodárstva v zmysle § 19 zákona o štátnom podniku). Konkrétne ide o parlamentné voľby v roku 1998, ktoré sa odohrali 25. a 26. septembra 1998. Zmenky boli potom

podpísané 28. septembra 1998, teda v čase, keď ešte nebolo zrejmé politické a personálne obsadenie vlády a konkrétne funkcie ministra hospodárstva, do pôsobnosti ktorého patrilo i možné odvolanie z funkcie riaditeľa Q. (k čomu aj následne došlo po vymenovaní K. za ministra). Z hľadiska okruhu osôb okolo Ing. P. L. bolo teda medzitýmne obdobie možnosťou ešte vykonávať ľubovoľné úkony v mene Q., ktorá v krátkej budúcnosti mohla pominúť.

Ak by Ing. P. L. v dôsledku vývoja udalostí vo funkcii zotrval, nič by to nezmenilo na záväzku vytvorenom na účel plnenia Q. na základe zmeniek, bez reálneho protiplnenia, teda na účel poškodenia Q.. V takom prípade by sa mohlo (ako je uvedené vyššie) zabrániť zverejneniu takého protiprávneho konania len ďalším protiprávnym konaním majúcim charakter trestného činu, prostredníctvom ktorého by sa z majetku Q. získali prostriedky na vyplatenie zmeniek a teda aj zmenky získali do opätovnej dispozície konajúcich osôb, a to rovnako utajene, ako sa UB poskytli (nadväzujúce finančné vzťahy boli oddelene vysporiadané, ako je uvedené ďalej).

Alternatívou vývoja kauzy bol skutočne nastalý priebeh udalostí, pri ktorom už nebolo možné manipulovať s hodnotami v majetkovom portfóliu Q., čo podmienilo vyvolanie súdneho sporu zo strany UB a aj trestné stíhanie v prejednávanej veci. Zmluvné konštrukcie a ich údajné využitie na účel zabezpečenie financovania Q. podľa obžalovaným prezentovaného modelu predstavujú pre tento prípad obranu pred uplatňovaním právnej zodpovednosti voči zainteresovaným osobám.

Tomu, že škoda nevznikla, zabránilo len právne vzdorovanie nového vedenia Q. splneniu záväzku, kvázizaloženého trestnou činnosťou predchádzajúceho vedenia.

Neobstojí zároveň téza, predostrená obhajcom v podanom odvolaní (aj v predchádzajúcom priebehu konania), obsahovo spočívajúca v tvrdení, že prostriedky získané od UB boli v konečnom dôsledku, po ich predchádzajúcom vzájomnom (spätnom) transfere medzi SG a Q. (zavŕšenom F. prevod pri skutku v bode 2/) použité J. I. na zakúpenie akcií Chemapol Group, a.s., pre Q., čím je kompenzovaný dlh, vytvorený pre Q. vystavením zmeniek.

Zmluvy týkajúce sa tejto operácie (o kúpe cenných papierov a o správe cenných papierov) boli podpísané I. so spoločnosťou I.M.C. burzovní spoločnosť, a.s., (ďalej len I.M.C.), podľa ich datovania, v decembri 1998, teda už po výmene Ing. P. L. vo funkcii riaditeľa Q., svedkovi N., konajúcim za túto spoločnosť, sa mal I. preukázať plnomocenstvom od L., ktoré mu údajne len ukázal, z dôvodu utajeného charakteru obchodu. Nové vedenie Q. o podniknutej akvizíčnej aktivite nemalo žiadne informácie a nemohlo vychádzať zo žiadnych podkladov, ktoré by o nej zanechal (a za štandardných okolností musel zanechať) predchádzajúci riaditeľ (tu treba pripomenúť i pôsobnosť dozornej rady podľa § 21 zákona o štátnom podniku).

Podľa dodatku č. 1 (datovaného 9. decembra 1998) k zmluve o kúpe cenných papierov z 8. decembra 1998 sa kúpna cena dohodnutá pre Q. na 297 724 062 (správne 297 714 000) Kč, zodpovedajúca sume 354 Kč za jednu akciu, pri zakúpení predpokladaného počtu akcií, teda 841 000 kusov, mala prostredníctvom zmluvne ustanoveného mechanizmu navýšiť na 1 650 Kč za jednu akciu, teda na celkovo 1 387 650 000 Kč. Spoločnosť I.M.C. podľa pripojených dokladov akcie nakupovala v novembri a decembri 1998 za cenu od 291 Kč do 360 Kč za jednu akciu (prostriedky jej boli I. poukázané jednak predbežne z účtu SG po úhrade od UB, a to 30. októbra 1998 v sume 5 mil. Kč, 25. novembra 1998 v sume 45 053 500 Kč a z jeho vlastného účtu po prevode zrealizovanom F. 4. decembra 1998, potom 7. decembra 1998 v sume 9 614 838 USD). Podľa výpovede svedka N. už pri tomto pôvodnom nákupe mala I.M.C. províziu 2 percentá (teda oproti dohodnutej nákupnej cene pre Q.).

V prípade, ak by nové vedenie Q. akceptovalo neskoršie (v roku 2000) výzvy V. N. na prevzatie akcií, mal by Q. podľa takto dohodnutých reálií zmluvného vzťahu za akcie navyše zaplatiť nepomerne, rádo vo vyššiu cenu, než za akú boli spoločnosťou I.M.C. Burzovní nakúpené. Išlo by navyše o akcie spoločnosti, na ktorú bol už 27. januára 1999 vyhlásený (doposiaľ neukončený) konkurz. O výraznom

znehodnocovaní akcií Chemapol, a.s., v priebehu roka 1998 svedčí aj analýza, ktorá bola podkladom pre rozhodnutie predstavenstva Komerční banky, a. s., z 26. novembra 1998 o odpredaji ňou vlastneného balíka týchto akcií.

Ide teda len o snahu o znásobenie prospechu, ktorý dovtedajší priebeh protiprávných úkonov priniesol pre iné subjekty (primárne SG) prostredníctvom aktivít J. I. (v súčinnosti s ďalšími osobami), na úkor Q.. V tomto prípade je však sporné, či sa na konaní menovaného podieľal aj obžalovaný Ing. D. F., ktorý aj vedomosť o pripravovanom nákupe akcií pre Q. popiera a prevod 10 mil. USD na účet určený I. (skutok 2/) s takým obchodom nespája. Je na druhej strane evidentné, že pri obchode daného finančného objemu by bolo nutné okrem podpisu zmluvy zo strany V. N. (na ktorom v decembri 1998 už trval), od I. požadovať aj minimálne overenú kópiu plnomocenstva na nákup akcií, ak by taký doklad bol riaditeľom Q. skutočne podpísaný.

Z hľadiska právnej kvalifikácie teda konaním obžalovaného Ing. D. F. došlo k spolupáchateľstvu pokusu trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 8 ods. 1, § 255 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom pred 27. januárom 1999 (znenie zákona v čase spáchania činu, pričom neskoršie znenia Trestného zákona neboli pre páchatel'a priaznivejšie, čo zodpovedá čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a § 2 ods. 1 súčasne účinného Trestného zákona). K spáchaniu činu došlo tým, že menovaný, konajúc spoločne s iným, porušil podľa zákona uloženú a zmluvne prevzatú povinnosť spravovať cudzí majetok a jeho konanie bezprostredne smerovalo ku spôsobeniu takým činom škody, ktorá je v zmysle § 89 ods. 11 Trestného zákona vo vyššie uvedenom znení značnou škodou (najmenej stonásobok časovo aktuálnej najnižšej mesačnej mzdy, ktorá činila podľa aktuálneho znenia zákona č. 90/1996 Z. z. od 1. januára 1998 do 1. apríla 1999 sumu 3 000 Sk). Výška škody, ku spôsobeniu ktorej konanie obžalovaného smerovalo uvedená vo výroku rozsudku bola prepočítaná na slovenskú menu (SK) podľa oficiálneho kurzu NBS ku dňu 7. októbra 1998 (1,258 Sk/1Kč), kedy došlo zo strany UB k vyplateniu prostriedkov voči SG, čo bola podkladom neskoršieho predloženia zmeniek na preplatenie Q.. Na súčasnú menu SR - Euro, bola potom suma v SK prepočítaná podľa konverzného kurzu oboch mien (30, 1260 Sk/1Eur) v zmysle § 567b Trestného poriadku.

Išlo by aj o škodu veľkého rozsahu (päťstonásobok najnižšej mesačnej mzdy), použité ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona však počíta len so značnou škodou.

Protiprávnosť konania (porušovania povinností pri správe majetku, s ktorým v kritickom čase hospodáril Q.) sa primárne odvíja od porušenia zákonných povinností riaditeľom Q., ktorému je zákonom o štátnom podniku osobitne zverená zodpovedá za hospodárnosť pri nakladaní s majetkom v správe podniku (§ 19 ods. 3 zákona o štátnom podniku), od čoho sa potom odvíja i zodpovednosť za dodržiavanie povinností, vyplývajúcich z ďalších ustanovení zákona, ako sú prezentované vyššie. Tieto povinnosti sa týkajú i ďalších zamestnancov Q., osobitne zamestnancov pôsobiacich v riadiacich funkciách ako obžalovaný. V predchádzajúcej časti tohto odôvodnenia je popísaný i následok, ktorý poškodenému subjektu hrozil (teda škoda, ktorá by vznikla nutnosťou preplatiť Ing. P. L. podpísané zmenky, bez obchodnej kauzy, čo by viedlo k bezúčelnému a bezdôvodnému zmenšeniu majetku v správe Q., ktorý je, resp. bol z hľadiska spravovaných vecí štátnym vlastníctvom v zmysle § 6 ods. 1 zákona o štátnom podniku).

V slangovom vyjadrení sa trestná činnosť tohto druhu označuje ako „tunelovanie“.

Neprihádza pritom do úvahy kvalifikácia trestného činu podvodu, na čo správne reaguje aj odôvodnenie napadnutého rozsudku. Nemožno totiž uviesť do omylu právnickú osobu konaním fyzických osôb, ktoré ju v príslušných vzťahoch reprezentujú (teda z hľadiska vedomia a vôle nemožno podviesť sám seba), pokiaľ nejde o uvedenie do omylu, alebo využitie omylu vyššie postaveného funkcionára v rámci štruktúry dotknutej právnickej osoby. Keďže v tomto prípade bola trestná činnosť páchaná aj prostredníctvom riaditeľa ako štatutárneho zástupcu, nemožno čin posúdiť ako podvod, ale tak, ako k tomu došlo týmto rozsudkom, aj keď podľa zákona účinného v čase spáchania činu je trestnosť použitej kvalifikácie podstatne miernejšia než pri kvalifikácii podvodu podľa § 250 tohto zákona, a to platí aj vo

vzťahu k neskoršiemu vývoju právnej úpravy pri trestnom čine porušovania povinností pri správe cudzieho majetku (podľa súčasne účinnej úpravy by išlo o sadzbu desať až pätnásť rokov v zmysle § 237 ods. 4 Trestného zákona).

Ide o spolupáchateľstvo v zmysle § 9 ods. 2 Trestného zákona v použitom znení, teda k spáchaniu činu došlo spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb. Ku konaniu spolupáchateľov došlo po predchádzajúcej vzájomnej dohode Ing. P. L., Ing. D. F., J. I. a eventuálne aj ďalších osôb, a to pri nevyhnutnej účasti štatutára, na ktorú však priamo nadväzovalo aj konanie obžalovaného, popísané vo výroku tohto rozsudku.

Obžalovaný porušil zákonom mu uložené povinnosti pri správe majetku zamestnávateľa, ktoré sú zároveň i jeho zmluvnými povinnosťami vyplývajúcimi z pracovného pomeru založeného pracovnou zmluvou tak ako pre každého iného pracovníka v pracovnom pomere, a to z dôvodu pracovnej disciplíny (§ 35 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce - zákona č. 65/1965 Zb. v znení účinnom v čase predmetného konania), čo je konkretizované v § 37 ods. 1 písm. d/ tohto zákona tak, že zamestnanci sú povinní riadne hospodáriť s prostriedkami zverenými im zamestnávateľom a strážiť a ochraňovať majetok zamestnávateľa pred poškodením, stratou, zničením a zneužitím a nekonať v rozpore s oprávnenými záujmami zamestnávateľa.

Dotknuté povinnosti sú zákonom kogentne ustanovené ako súčasť pracovného pomeru a nie sú zmluvne modifikovateľné v zmysle ich obmedzenia.

Spolupáchateľstvo (vo vecnej súvislosti s pomocným konaním osôb mimo štruktúry Q. už bolo charakterizované vyššie) sa teda z hľadiska použitej právnej kvalifikácie týka dohody Ing. L. a Ing. F. a v súvislosti s ňou celého rozsahu vyššie vymedzených povinností pri správe cudzieho majetku (majetku, s ktorým hospodári Q.). Jedná sa o spoločné konanie pri naplnení zákonných znakov trestného činu, pričom pri porušení povinnosti spravovať cudzí majetok podľa zásad hospodárnosti a zákazu poškodzovania tohto majetku ide u oboch dotknutých osôb o porušenie na základe zákona uloženej povinnosti (v tomto prípade priamo zákonom, teda nie podľa zákona súdnym alebo iným rozhodnutím), ktorá je u obžalovaného zároveň definovateľná i ako zmluvne prevzatá povinnosť.

Subjektívna stránka konania obžalovaného je naplnená priamym úmyslom v zmysle § 4 písm. a/ kvalifikačne použitého Trestného zákona, a to vo vzťahu k následku trestného činu pri oboch možných alternatívach vývoja priebehu skutkového deja (z hľadiska utajeného alebo vymáhaného preplatenia zmeniek), z ktorých nastala tá, ktorá je popísaná v skutkovej časti výroku tohto rozsudku a ktorá je predpolím vymáhania plnenia zo zmeniek.

V rozsudku súdu prvého stupňa je správne uvedené, prečo obžalovaného nezbavuje trestnoprávnej zodpovednosti plnenie pokynov riaditeľa ako svojho nadriadeného. Podstatou je požiadavka deficitu rozporu so zákonom pri plnení pracovných či iných úloh v zmysle § 15a Trestného zákona v znení účinnom pred 1. septembrom 1999. Splnenie tejto podmienky je potrebné na to, aby nastala okolnosť vylučujúca protiprávnosť, a teda vylučujúca trestnosť činu, ktorý by inak trestným činom bol. Uvedenej podmienke korešponduje i ustanovenie § 73 ods. 1 písm. a/ Zákonníka práce (zák. č. 65/1965 Zb.) v spätne aktuálnom znení (Ing. D. F. bol v pracovnom pomere), podľa ktorého zamestnanec je povinný plniť pokyny nadriadených vydané v súlade s právnymi predpismi (teda nie vydané v rozpore s právnymi predpismi). Obžalovaný pritom nebol len pasívnym účastníkom priebehu skutkového deja, ale vedome konal v rozpore so zákonom (o čom aj takto v konaní vypovedal), keď simuloval zmluvné založenie právnych vzťahov, čím spoluvytváral podmienky pre vystavenie zmeniek, ktoré následne aj odovzdal inej osobe za okolností, popísaných vyššie.

Stupeň spoločenskej nebezpečnosti (§ 3 ods. 1, ods. 4 kvalifikačne použitého Trestného zákona) dosahuje vzhľadom na pripravovaný spôsob zásahu do činnosti ekonomicky pre hospodárstvo Slovenskej republiky strategického podniku a hroziaci následok na majetku v jeho správe stupeň, ktorý je charakteristický pre trestný čin, bez akýchkoľvek pochybností.

Ponímanie totožnosti skutku je bez definičných pochybností súdnou praxou ponímané široko a jej zachovanie je dané zachovaním totožnosti konania alebo totožnosti následku, a to aspoň v podstatnej časti.

V prejednávanej veci bol skutok odvolacím súdom preformulovaný tak, že je nepochybne zachovaná totožnosť konania obžalovaného vo vzťahu ku vznesenému obvineniu a obžalobe, čo je samo osebe pre zachovanie totožnosti skutku postačujúce. Skutok je sformulovaný tak, ako to zodpovedá kvalifikačne relevantným skutočnostiam, zisteným v podobe zodpovedajúcej vykonanému dokazovaniu. Zároveň je oproti výroku o vine napadnutého rozsudku redukovaný od nadbytočných údajov a od alternatív priebehu skutkového deja, ktoré súd prvého stupňa nekonštatuje ako dokázané, len možné (uznanie záväzku zo zmeniek zo strany Q. s cieľom poveriť SG akvizíčnými aktivitami), s ktorým hodnotením navyše odvolací súd nesúhlasí.

Je zachovaná i totožnosť následku ako majetkovej ujmy (škody), aj keď konštatovanej v celej nominálnej hodnote vystavených zmeniek, pričom je len vecou rozdielneho hodnotenia vykonaných dôkazov oproti obžalobe (na základe dokazovania v súdnom konaní), ktorému zo zainteresovaných subjektov škoda vznikla, a to na základe toho istého konania obžalovaného (a ďalších osôb), obsiahnutého v obžalobe i v tomto odsudzujúcom rozsudku, resp. ku spôsobeniu škody toto konanie smerovalo (čo zodpovedá štádiu pokusu spáchania úmyselného trestného činu).

U páchatel'ov ide o tzv. ukončený pokus, nakoľko páchatelia urobili všetko, čo považovali pre spáchanie trestného činu za potrebné, úkonmi spojenými s prevodom zmeniek na UB.

Pokiaľ sa v tomto rozsudku konštatuje konanie iných osôb než obžalovaného, zodpovedajúce spolupáchateľstvu na prejednávanej trestnej činnosti, nejde o porušenia princípu prezumpcie nevinoty.

Z pohľadu rozhodovania súdu vo veci samej sa princíp prezumpcie nevinoty (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku) týka len obžalovaného, a to do momentu samotného rozhodovania. Pri rozhodovaní však tento princíp nevyklučuje skutkové zistenia, dokresľujúce relevantný skutkový dej, ktorých súčasťou je nevyhnutne aj konštatácia spáchania trestného činu inou, aj keď právoplatne neodsúdenou a v dotknutom konaní nestíhanou osobou. Právnym odrazom takého zistenia je posúdenie predbežnej otázky bez viazanosti iným rozhodnutím v zmysle § 7 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v uvedenom smere nie je súd viazaný ani odlišne vyznievajúcimi rozhodnutiami súdov alebo iných orgánov cudzieho štátu.

Uvedené skutkové zistenie a posúdenie predbežnej otázky však nemá povahu rozhodnutia o vine a z hľadiska právnych účinkov meritórneho rozhodnutia súdu platí, že kto nebol právoplatným rozsudkom uznaný za vinného, nemôže byť za takého považovaný.

Rovnako potom pri rozhodovaní o vine obžalovaného súd rieši predbežnú otázku vyplývajúcu z okolností spáchania (alebo nespáchania) trestného činu inou osobou samostatne, teda bez viazanosti rozhodnutím iného súdu alebo iného orgánu v prípade, ak podľa takého rozhodnutia iná osoba spáchala trestný čin (na rozdiel od občianskeho súdneho konania, v ktorom podľa § 135 ods. 1 veta tretia OSP je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný, okrem iných deliktov, trestný čin a kto ho spáchal - v označenom prípade teda ide o viazanosť rozhodnutím trestného súdu).

Odvolací senát 5T sa s touto argumentáciou v plnom rozsahu stotožnil. Ide totiž o argumentáciu, ktorá vyčerpávajúcym spôsobom reaguje na všetky odvolacie námietky obžalovaného Ing. D. F. a ktorá takpovediac od A po Z vysvetľuje, prečo v prípade konania Ing. D. F. ide o protiprávne konanie a prečo naplňa znaky skutkovej podstaty trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 255 Tr. zák. účinného pred 27. januárom 1999, a to aj pokiaľ ide o otázku formy trestnej súčinnosti a štádia trestného činu.

Na tomto mieste treba uviesť, že obžalovaný Ing. D. F. na podklade tohto rozsudku 19. decembra 2013

nastúpil výkon trestu odňatia slobody a tento by nepochybne aj musel vykonať, nebyť rozhodnutia dovolacieho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. mája 2015, sp. zn. 2TdoV 4/2014, ktorému predsedal JUDr. Harabin (aj ako spravodajca), na podklade ktorého boli vyššie uvedené rozsudky konajúcich súdov zrušené a vec vrátená Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku, aby ju znovu prerokoval a rozhodol, pričom obžalovaný Ing. D. F. bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, keďže do väzby nebol vzatý. Porušenie zákona dovolací senát vedený JUDr. Harabinom videl v porušení práva na obhajobu obžalovaného Ing. D. F., keďže tento nebol odvolacím súdom upozornený na zmenu právnej kvalifikácie!!! a rovnako nebol dostatočne preskúmaný rozsah práv a povinností obžalovaného Ing. D. F. ako finančného riaditeľa Q..

Odvolací senát 5T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v tejto súvislosti (rovnako ako aj v iných prípadoch) považuje za potrebné uviesť, že v posudzovanom prípade ide o jeden z ďalších excesov vyššie uvedeného sudcu a členov jeho senátu s cieľom eliminovať rozhodovaciu činnosť Špecializovaného trestného súdu a ostatných senátov trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré nemá nič spoločné nielen s doposiaľ platnou judikatúrou, ale ani platným zákonom.

Ako vždy ušlo pozornosti spomínanému sudcovi, že obžalovaný Ing. D. F. bol trestne stíhaný pre trestný čin podvodu a sprenevery spolupáchatelstvom s trestnou sadzbou 5 až 12 rokov a v tomto smere bolo po prvom rozsudku Špecializovaného trestného súdu podané aj odvolanie prokurátora v jeho neprospech čo do výroku o vine, pokiaľ tento konanie obžalovaného Ing. D. F. právne posúdil podľa miernejšieho ustanovenia Trestného zákona v prípade podvodu, resp. pokiaľ ho v prípade sprenevery oslobodil. Teda v tomto prípade rozhodnutím dovolacieho senátu 2T nedošlo k zhoršeniu postavenia obžalovaného Ing. D. F. tak, ako to má na mysli ustanovenie § 284 ods. 2 Tr. por. Vychádzajúc z právneho názoru dovolacieho senátu by tom odvolací senát 2T nemohol ani vyhovieť odvolaniu prokurátora, keďže obžalovaného Ing. D. F. na to vopred neupozornil. Takýmito rozhodnutiami dovolací senát konajúci pod vedením sudcu Harabina zosmiešňuje nielen seba, ale dehonestuje v očiach odbornej a laickej verejnosti predovšetkým samotný Najvyšší súd Slovenskej republiky. Tu treba navyše dodať, že ešte aj trestné sadzby trestných činov skresľovanie údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 125 ods. 1, 3 Tr. zák. účinného do 27. januára 1999 a porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 255 ods. 1, 2 písm. b/ Tr. zák. účinného pred 27. januárom 1999, sú si, pokiaľ ide o výmeru trestných sadzieb, rovnocennými (6 mesiacov až 5 rokov). Pritom aj z judikatúry ESLP evidentne vyplýva, že v tejto otázke porušením práva na obhajobu treba rozumieť také prípady, v ktorých evidentne došlo k zhoršeniu postavenia obvineného bez toho, aby bol na túto zmenu vopred upozornený. Okolnosť, že v posudzovanej veci totožnosť skutku bola zachovaná, netreba snáď ani pripomínať.

Pokiaľ ide o druhé porušenie, odvolací senát 5T konštatuje, že zo strany sudcu JUDr. Harabina opätovne došlo k prekročeniu právomoci jeho dovolacieho senátu, ktorý nie je takpovediac „ďalšou treťou odvolacou inštanciou, ktorá má oprávnenie preskúmať skutkové zistenia a závery súdu prvého a druhého stupňa.“ Treba uviesť, že z jeho strany sa tak deje opakovane a sa tak deje bez akejkoľvek komplexnej znalosti trestného spisu, len a len na základe dovolacích námietok obvinených uplatnených prostredníctvom ich obhajcov. Inak tomu nebolo ani v posudzovanom prípade. V opačnom prípade, a tu odvolací senát 5T aj nad rámec argumentácie dovolacieho senátu 2T dáva do pozornosti, že obžalovanému Ing. D. F. rozsah práv a povinností pri opatrovaní a správe majetku Q. v pozícii finančného riaditeľa nevyplýval len zo zákona (podrobne špecifikované v rozsudku dovolacieho senátu 2T a napadnutého rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku), ale aj zo zmluvy. Takou zmluvou bezpochyby je dohoda o hmotnej zodpovednosti uzatvorená 15. apríla 1998 podľa § 176 Zákonníka práce medzi Q. a obžalovaným Ing. D. F., z ktorej okrem iného vyplýva, že obžalovaný Ing. D. F. „je povinný starať sa o zverené hodnoty a vykonávať všetky opatrenia potrebné k tomu, aby sa predišlo škode a schodku na zverených hodnotách a ihneď upozorniť na akékoľvek zistené závady svojho bezprostredne nadriadeného pracovníka, ktorý je povinný zabezpečiť ich odstránenie“.

Aj vzhľadom na vyššie uvedené sú skutkové závery dovolacieho senátu 2T nespochybniteľné, o čom

svedčí aj okolnosť, že Špecializovaný trestný súd ich do napadnutého rozsudku bez akýchkoľvek výhrad v plnom rozsahu prebral. Rovnako sa tak stalo aj v prípade právnej kvalifikácie skutku, ktorá bola dopodrobna rozvedená. Odvolací senát 5T si tieto skutkové závery a právne posúdenie konania obžalovaného Ing. D. F. rovnako bezo zmeny osvojil.

Odvolací senát 5T sa však vôbec nestotožnil s výmerou trestu odňatia slobody, ktorý bol obžalovanému Ing. D. F. uložený Špecializovaným trestným súdom.

V časti o výroku trestu odňatia slobody, ktorý odvolací senát 2T predtým obžalovanému Ing. D. F. uložil, zdôraznil:

Pokiaľ ide o výrok o treste, pri jeho ukladaní súd prihliadol na kritériá § 23 a § 31 Trestného zákona, v ich rámci osobitne na následok, ktorý hrozil a to, do akej miery sa konanie páchatel'a priblížilo k dokonaniu trestného činu ako aj na okolnosti a dôvody, pre ktoré k jeho dokonaniu nedošlo (§ 31 ods. 2 písm. c/ Tr. zák.).

Uvedené kritériá nevyzneli pre obžalovaného priaznivo a vyvolávali potrebu uložiť mu trest odňatia slobody v hornej časti zákonom ustanovenej trestnej sadzby (6 mesiacov až 5 rokov). Bolo však potrebné, okrem doterajšej netrestanosti obžalovaného, prihliadnuť na dĺžku trestného stíhania, ktorá už pomerne výrazne presahuje desať rokov, pričom prvá obžaloba v tejto veci bola podaná už v roku 2002. To, že došlo k zrušeniu pôvodného rozsudku, čím sa konanie výrazne predĺžilo, nemožno zohľadniť v neprospech obžalovaného, práve naopak tak, ako na to poukázal podobne súd prvého stupňa. Pri rovnakej výške trestnej sadzby, uvedenej v aktuálne použitom ustanovení osobitnej časti trestného zákona (oproti ustanoveniu použitému súdom prvého stupňa) a pri rovnakom znení aj ďalších ustanovení o trestoch vo vzťahu k obom dotknutým kvalifikáciám, nebol dôvod na uloženie iného trestu, než aký uložil súd prvého stupňa. To sa týka ako trestu odňatia slobody, tak aj spôsobu jeho výkonu a tiež trestu zákazu činnosti, ktorý svojou špecifikáciou aj dĺžkou zodpovedá zákonným kritériám.

To znamená, že na neúmerňú dĺžku konania bolo prihliadnuté už pri ukladaní trestu odvolacím senátom 2T. Podľa názoru odvolacieho senátu 5T doba, ktorá uplynula od rozsudku odvolacieho senátu 2T do vyhlásenia napadnutého rozsudku Špecializovaného trestného súdu, nie je takou dobou, aby obžalovanému Ing. D. F. mal byť uložený trest odňatia slobody vo výmere, ktorá mu takpovediac „iba pokryje“ trest odňatia slobody, ktorý vykonal do vyššie uvedeného rozsudku dovolacieho súdu, teda vo výmere 16 mesiacov a 24 dní, namiesto pôvodných 38 mesiacov. V danom prípade ide o skrátenie trestu viac ako o polovicu. Ešte k výraznejšiemu „dobrodeniu“ došlo v prípade trestu zákazu činnosti, keď namiesto pôvodne odvolacím senátom 2T uloženému v trvaní 7 rokov, Špecializovaný trestný súd uložil trest zákazu činnosti v trvaní 2 roky, čo predstavuje skrátenie trestu o viac ako dve tretiny.

V prvom rade treba vziať do úvahy predovšetkým spoločenskú nebezpečnosť konania obžalovaného Ing. D. F. s poukazom hlavne na reálne hroziaci následok, keďže v jeho prípade išlo o ukončený pokus. K tomuto následku nedošlo len vďaka objektívnym okolnostiam nezávislým na vôli obžalovaného Ing. D. F., ktorý práve naopak v rozhodnom období útekom do Austrálie s celou rodinou sa snažil tento ešte eliminovať.

V druhom rade treba povedať, že takýmto rozhodnutím o treste Špecializovaný trestný súd takpovediac akoby „kolaboroval“ s kontroverzným rozhodnutím dovolacieho senátu. Definitívnu bodku tomu nasadil špeciálny prokurátor, ktorý potom, čo obžalovaného Ing. D. F. obžaloval z trestného činu podvodu spolupáchateľstvom s trestnou sadzbou 5 až 12 rokov, proti tomuto rozsudku nepodal odvolanie ani čo do výroku o treste.

Za ostatnú dobu to nie je po prvý krát, čo takto Špecializovaný trestný súd a špeciálny prokurátor postupovali (viď prepustenie z väzby D.), pričom tieto ich rozhodnutia a procesné postupy potom vyvolávajú rovnaké asociácie ako spomínané rozhodnutie dovolacieho senátu vedeného sudcom Harabinom.

Odvolací senát 5T pochybenie Špecializovaného trestného súdu vo výroku o treste odňatia slobody a zákazu činnosti nemohol napraviť pre nedostatok odvolania na strane prokurátora.

Z týchto dôvodov potom odvolanie obžalovaného Ing. D. F. podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.